

FÖRSLAG

Naturreservatet Sannäsfjordens alskogar och betesmarker (del av Sannäs 3:1)

Beslut

Tanums kommun beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsas med innerkanten av den streckade linjen på bifogad karta som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Naturreservatets namn skall vara Sannäsfjordens alskogar och betesmarker.

Beskrivning av området och skälen för beslutet

Namn: Sannäsfjordens alskogar och betesmarker

Kommun: Tanum

Län: Västra Götaland

Areal: 11,1 ha

Markägare: Tanums kommun

Naturvårdsförvaltare: Tanums kommun, Tekniska nämnden

Reservatet är ligger söder om Sannäs samhälle. Större delen av naturreservatet är beläget inom Sannäsfjordens naturreservat (tidigare naturvårdsområde enligt 19 § naturvårdslagen) och inom strandskydd. Området är av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och finns beskrivet i Länsstyrelsens naturvårdsplan 1979 för f.d Göteborgs och Bohus län (Sannäsfjorden). De vidsträckta, grunda vattenområdena i närområdet till reservatet gör Sannäsfjordens inre delar till en av Bohusläns mest värdefulla rast- och uppehållsplatser för vadare och sjöfågel.

Reservatet omfattar ett 11,1 ha strandområde, längs Sannäsfjordens sydöstra del, från och med ca 250 söder om klipphalvön Hönsholmen till och med klipphalvön Lerholmen i norr. Stora delar har tidigare varit betade utmarker med inslag av mindre inägomarker vid torp som också till viss del betats och uppodlats. Området har sedan flera decennier förbuskats och i fuktiga lägen dominerar idag klubbalskog. I öster övergår lövskogen i slutna tallbestånd.

Större delen av reservatet har ingått i utmarkerna på Arendal som betats under lång tid. I söder tillhörde utmarkerna Skärbo. Vid storskiftet 1798-1800 av samfällad utmark visar tillhörande karta en mindre ängsmark öster om Lerholmen. Vid laga skifte på samfällad mark av Arendals bys utmark 1863 är detta område uppodlat och ett torp låg här. I från mitten av 1800-talet och fram till början av 1900-talet fanns ytterligare torp vid Strandbacken och Klåvan.

På kartan från laga skifte på samfällad utmark för Tanums norra hamnelag (1834-63) kan även noteras att ett mindre markområde öster om Hönsholmen var uppodlat i anslutning till torpet vid Strandbacken. Intressant att notera är även att det vid denna tid fanns ett sund mellan Hönsholmen och fastlandet.

Längs stranden finns en smal fragmentarisk saltvattenpåverkad strandängsvegetation, med inslag av t ex bladvass. Innanför tar klubbalsumpskog och fuktig klubbalskog vid. Inom delar av klubbalsumpskogen finns utvecklad sockelbildning. Fältskiktet är fattigt på grund av klubbalskogens relativt låga ålder och den störning de har varit utsatta för i form av bete och skogsbruksåtgärder. Inom klubbalskogen förekommer även inslag av björk, rönn, asp, ask, ek, oxel, lind, en, tall och gran.

Klubbalskogar kan betinga ett högt naturvärde då här kan förekomma mycket död ved, förutsättningar för boträd och en mängd småbiotoper som vattendrag och fuktstråk. Mindre hackspett och stjärtmes är exempel på fågelarter som kan träffas på i intressanta klubbalskogar.

Fältskiktet i reservatet hyser bl a arter som ängsfryle, darrgräs, nattviol, tjärblomster, backnejlika, mandelblomma, humleblomster, nejlikrot, stinknäva, äkta johannesört, bockrot, kummin, liguster, höskallra, rödkämpe, svartkämpe, gulkämpe, vildkaprifol, åkervädd, rödklint, prästkrage och svinrot.

Flera gärdesgårdar finns också i området. Betesmarkernas något torrare delar har förbuskats med slån, rosor och en. I fuktigare lägen finns ofta älgräs.

Inom området mynnar två mindre vattendrag som eroderat sig ner i de lösa jordavlagringarna som förekommer i strandområdet.

Även på klipphalvöarna Hönsholmen och Lerholmen förekommer busksnår med slån på f d betade hagmarker. I övrigt består skogsvegetationen på halvöarna av klubbalskog med förekomst av tall, björk, rönn och en i anslutning till de högre belägna hållmarkerna.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara ett värdefullt strandområde med strandäng, klubbalssumpskog, klubbalskog och hagmarker, samt livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Ändamålet med reservatsbildningen är dessutom att följa upp åtaganden som följer av medlemskapet i den europeiska unionen. Reservatet ingår i ett större område (Sannäs fjorden) som godkänts av regeringen att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000.

Syftet ska nås genom att:

- Delar av områdets igenväxta betesmarker ska återställas genom hävd i form av betesdrift och/eller slätter samt röjningsåtgärder.
- Inget skogsbruk (röjning, gallring, avverkning) ska få förekomma i klubbalssumpskog, klubbalskog eller på hällmark.
- Förekomst av död ved såsom torrakor, lågor och grenar på mark ska öka.
- För att gynna förekomsten och livslängden av särskilt skyddsvärda och bevarandevärda träd kan vissa åtgärder avseende enskilda träd eller grupper av träd tillåtas.
- Kulturhistoriska spår och lämningar ska synas som en del i dagens markanvändning.

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- Sprida gödselmedel.
- Sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
- Uppföra stängsel eller andra hägnader om inte annat framgår av till detta beslut hörande skötselplan.
- Bedriva skogsbruk (röjning, gallring, avverkning) om inte annat framgår av till detta beslut hörande skötselplan.
- Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
- Bedriva jakt.
- Borra, gräva, schakta, tippa, fylla ut, dika eller dämna.
- Anordna upplag.

MS BE
[Signature]

- Bedriva täkt av berg, sten, grus eller jord.
- Uppföra radiomast eller anlägga luft- eller markledning.
- Anlägga väg, parkeringsplats, campingplats eller uppställningsplats för husvagnar.
- Framföra motorfordon om inte annat framgår av till detta beslut hörande skötselplan.
- Uppföra byggnad.
- Upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling.
- Kalka mark eller vatten.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla sådana intrång i reservatet som:

- Skötsel i form av naturvårdsinriktad betesdrift, slåtter, skötsel och underhåll av landskapselement, röjning, plockhuggning, restaurering av naturbetesmarker samt uppsättning och underhåll av stängsel enligt till beslutet hörande skötselplan.
- Utmärkning och information om reservatet.
- Undersökningar av markslag, landskapselement, växt- och djursamhällen samt arter, enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan.

Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- Framföra motordrivet fordon.
- Tälta eller ställa upp husvagn/husbil.
- Elda.
- Störa djurlivet.
- Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar.
- Plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp.
- Fånga och insamla ryggradslösa djur.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Med stöd av 3 § förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Tanums kommun de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för reservatet ska vara Tanums kommun, Tekniska, nämnden.

Ärendets handläggning

Med anledning av en motion från Henrik Martinsson (C) den 2 februari 1994 beslutade Kommunfullmäktige 1996-04-22 att kommunen skall avsätta ca 10 hektar kommunal mark med olika biotoper i syfte att bevara den biologiska mångfalden.

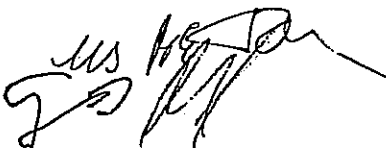
Tekniska nämndens skogskommitté överlämnade 1996-05-31 ett förslag till Miljöavdelningen med ett antal lämpliga områden enligt ovan, för vidare bedömning.

Miljöavdelningen redovisade 1997-03-21 och 1998-06-24 för Tekniska nämndens skogskommitté en översikt och värdebedömning av områdenas biologiska mångfald. Bedömningen gjordes utifrån kunskap som finns samlad i Länsstyrelsens naturvårdsplan för f.d Göteborgs och Bohus län, Länsstyrelsens naturinventeringar över ängar, hagar, ädellövskogar och våtmarker, inventeringar inom föreningen Bohusläns flora. Miljöavdelningen har också besökt området i fält vid ett flertal tillfällen.

Vid ett möte med kommunens samrådsgrupp för detaljplanering 1999-04-14 redovisade Miljöavdelningen tre områden lämpliga att avsättas i syfte att bevara den biologiska mångfalden. Del av fastigheten Sannäs 3:1 ingick bland dessa områden. På mötet diskuterades frågor om skydd som reservat enligt miljöbalken, som kommunen själv kan besluta om, samt innehåll i skötselplaner. Samrådsgruppen för detaljplanering ansåg att områdena var rimliga och översände ärendet till Tekniska nämnden.

Tekniska nämnden uppdrog 1999-05-12 åt Samhällsbyggnadsförvaltningen, Miljöavdelningen, att arbeta vidare med ovanstående förslag på områden samt upprätta förslag på lämpligt skydd enligt miljöbalken med tillhörande skötselplaner. Redovisning sker till Tekniska nämnden och Miljö- och byggnadsnämnden innan ärendet översändes till Kommunstyrelsen.

Miljö- och byggnadsnämnden och Tekniska nämnden beslöt 2001-06-26, respektive 2001-06-28, att tillstyrka att det bildas naturreservat, med tillhörande skötselplan, på fastigheten Sannäs 3:1 (del av). Tekniska nämnden beslöt även att tillstyrka förslagen på skötselplan samt att översända förslaget på det kommunala naturreservatet med tillhörande skötselplan till berörda sakägare, samhällsföreningar, Naturskyddsföreningen, Friluftsförbundet, Lantmäteriet, Länsstyrelsen samt Kultur- och fritidsnämnden.

Av inkomna yttranden framgår att bildande av naturreservat tillstyrks. Kultur- och fritidsnämnden och Friluftsförbundet har lämnat synpunkter beträffande behovet av förbättrad röjning längs befintlig vandringsled och att uppmärksamingen av leden även bör ses över inom området. I förslaget till skötselplan är dessa synpunkter tillgodosedda.

Stadsarkitekten har i yttrande lämnat synpunkter att avgränsning av naturreservatet mot norr och söder bör justeras av administrativa skäl. Justering av områdesavgränsningen i enlighet med stadsarkitektens förslag mot gällande detaljplans gräns i norr har nu skett. Mot söder kvarstår gränsen mot fastigheten Skärbo 1:4.

Dokumentation

Appelqvist, T. & Bengtsson, O. (1995) Brynmiljöer i Bohuslän – insektsliv, biologisk mångfald och synpunkter på övervakning. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1995:6.

Cullberg, K. (1982) Det bohuslänska odlingslandskapet. Bohusläns museum och Bohusläns hembygdsförbund, Nr 2.

Ekstam, U. & Forshed, N. (1992) Om hävden upphör. Kärleväxter som indikatorarter i ängs- och hagmarker. Naturvårdsverket.

Johansson, O. & Hedin, P. (1991) Restaurering av ängs- och hagmarker. Naturvårdsverket.

Jordbruksverket. (1994) Naturbetesmarker. Biologisk mångfald och variation i odlingslandskapet. Jordbruksverket.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Natur i Göteborgs och Bohus län. Norra och mellersta delen. Del 1. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1979.

Olsson, G. (1975) Sannäs-fjorden och omgivande landområden i Tanums kommun - en naturinventering. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län.

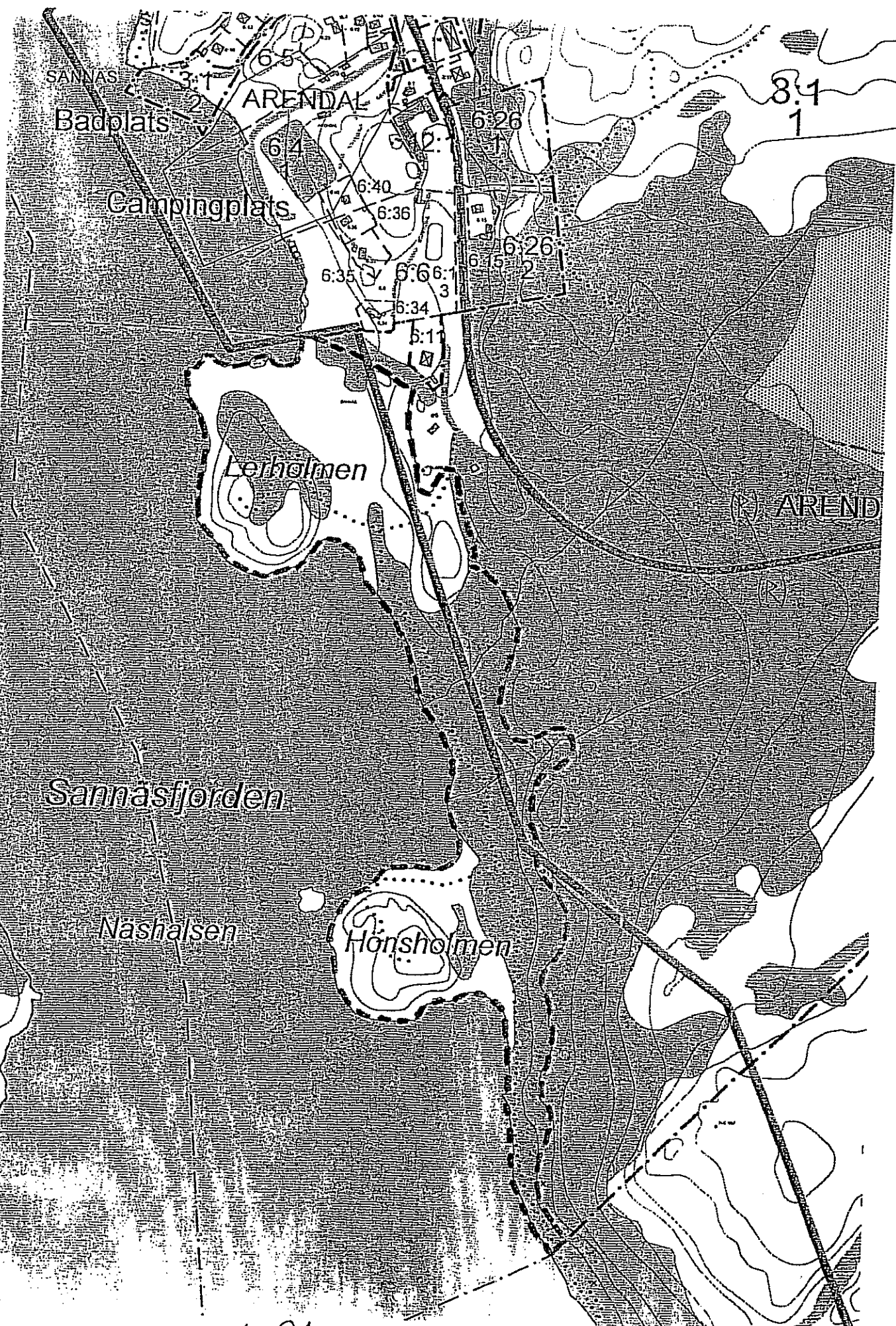
Schillander, P. (1989) Ängar och hagar i Tanums kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1989:6.

Bilagor

1. Illustrationskarta till beslutet
2. Skötselplan
3. Sändlista
3. Hur man överklagar

ms
20
30
10

SANNÅS

ARENDAL

Badeløys

Campingplats

Lørholmen

Sannåsfjorden

Nashalsen

Hønsøholmen

AREND

AutoKa-Vy 3.0

LANDMÅTERIET

x
y

x = 6520590
y = 1235949

Handwritten signature and notes

40 0 40 80 120 160 200 m

Skala 1:5000